

*Odbor za promet i turizam
Predsjednica*

23.1.2024

g. Johan Van Overtveldt
Predsjednik
Odbor za proračune
BRUXELLES

Predmet: **Mišljenje o smjernicama za proračun za 2025. – dio III. (2023/2220(BUD))**

Poštovani g. predsjedniče,

u okviru navedenog postupka, Odbor za promet i turizam zadužen je za podnošenje mišljenja Vašem odboru. Na svojoj sjednici od 29. studenoga 2023. to je mišljenje odlučio podnijeti u obliku pisma.

Odbor za promet i turizam predmetno je pitanje razmotrio na sjednici od 23. siječnja 2024. Na toj istoj sjednici¹, Odbor je odlučio pozvati Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti niže navedene prijedloge.

S poštovanjem,

(potpisana) Karima Delli

¹ Na konačnom glasovanju nazočni su bili: Karima Delli (predsjednica), Andris Ameriks (potpredsjednik), Magdalena Adamovicz, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Markus Ferber, Carlo Fidanza, Mario Fuore, Isabel García Muñoz, Vlad Gheorghe, Roman Haider, Pär Holmgren, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Bogusław Liberadzki, Elżbieta Łukacijewska, Peter Lundgren, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Ljudmila Novak, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov, Viola von Cramon-Taubadel (umjesto Anne Deparnay-Grunenberg u skladu s člankom 209. stavkom 7. Poslovnika), Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo.

PRIJEDLOZI

Odbor za promet i turizam poziva Odbor za proračune da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. pozdravlja sporazum kojim se Ukrajina pridružuje programu Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) kojim se ukrajinskim promotorima projekata omogućuje da se prijave za financiranje EU-a za projekte od zajedničkog interesa u prometnom, energetskom i digitalnom području, čime se dodatno poboljšava povezanost Ukrajine sa susjedima EU-a i podupire integracija Ukrajine u jedinstveno tržište EU-a te promiču rast, radna mjesta i konkurentnost;
2. naglašava da je CEF za promet, kojim se osigurava postizanje međusobno povezanog, sigurnog, pametnog i održivog europskog prometnog sustava i infrastrukture, kao i svih novih prioriteta Unije, ključan alat za europsko gospodarstvo i jedinstveno tržište te stoga dosta finansijska omotnica mora biti prioritet; u tom pogledu pozdravlja povećanje iznosa za CEF za promet u proračunu za 2024. kako bi se ojačala prometna infrastruktura, no naglašava da se proračunska linija CEF-a za promet mora dodatno znatno povećati kako bi se nadoknadili rezovi iz prethodnih godina; primjećuje goleme potrebe za ulaganjima u dekarbonizaciju prometa i stalno povećanje cijena gradnje i sirovina, što opterećuje nove projekte u području prometa i infrastrukture; pozdravlja integraciju ukrajinskih prometnih projekata i pojačanu vojnu mobilnost; u tom pogledu naglašava ključni prioritet dovršenja mreže TEN-T i proširenja njezinih koridora prema Ukrajini, Moldovu i drugim partnerima u istočnom susjedstvu;
3. ponavlja da je, s obzirom na nezakonitu i neopravdanu rusku ratnu agresiju na Ukrajinu i drastično rastuće sigurnosne prijetnje Uniji, proračun za vojnu mobilnost potreban više nego ikad prije; u tom kontekstu pozdravlja povećanje za vojnu mobilnost, međutim, poziva Komisiju da predstavi održivo rješenje koje nadilazi instrumente za hitne slučajeve; poziva na vraćanje ukupnog proračuna za vojnu mobilnost na 6,5 milijardi EUR tijekom sedam godina, kako je prvotno predviđeno; poziva na povećanje kapaciteta infrastrukture i optimizaciju njezine upotrebe u civilne i vojne svrhe; naglašava da su potrebni dodatni naporci kako bi se utvrdila uska grla u fizičkoj prometnoj infrastrukturi u državama članicama te kako bi se smanjio jaz između mreže TEN-T i vojnih mreža EU-a, uključujući osiguravanjem sredstava u okviru instrumenta CEF-a za promet i vojnu mobilnost za potporu projektima dvojne namjene; poziva da se usredotoči na osiguravanje najučinkovitije upotrebe infrastrukture kada se vojne snage trebaju kretati; stoga poziva na odgovarajuću proračunsku omotnicu kojom bi se zadovoljile strateške potrebe, osigurala visoka otpornost infrastrukture i podržale tehnologije i pristup energiji, čime bi se vojnim snagama omogućilo da u vrlo kratkom roku mogu premjestiti znatne kapacitete te bi se doprinijelo dobro povezanoj mreži vojne mobilnosti s kraćim i sigurnijim vremenima reakcije;
4. poziva na djelovanje kako bi se osiguralo da financiranje europskih prometnih agencija i zajedničkih poduzeća bude usklađeno s njihovom razinom odgovornosti;
5. pohvaljuje rezultate postignute u okviru projekta istraživanja o upravljanju zračnim prometom jedinstvenog europskog neba, tehnološkog stupa inicijative Komisije o

jedinstvenom europskom nebu, čiji je cilj modernizacija upravljanja zračnim prometom i poziva na osiguravanje finansijskih sredstava koja bi odgovarala njezinu ambicioznom programu;

6. prima na znanje da u Europi vojno zrakoplovstvo obuhvaća stotine vojnih područja i desetke vojnih aerodroma; ističe da je 30 % europskih vojnih letova u skladu s općim pravilima zračnog prometa, dok se ostatak odvija kao operativni zračni promet; podsjeća da se vojni letovi provode iz cijelog niza razloga, uključujući vježbe obuke, kako bi se osigurala nacionalna sigurnost (uključujući misije suvereniteta) i za upravljanje prekograničnim kriznim operacijama; zbog toga naglašava da je široka vojna uključenost u rješenja SESAR-a ključna kako bi se osiguralo da se učinkovite vojne misije i korištenje zračnog prostora mogu integrirati s drugim načinima korištenja zračnog prostora diljem Europe;
7. poziva na nadoknađivanje rezova u financiranja Zajedničkog poduzeća za čisto zrakoplovstvo (CAJU) jer ono ima ključnu ulogu u smanjenju emisija CO₂ po putniku iz zračnog prometa i osiguravanju dostaatnog doprinosa klimatskoj neutralnosti do 2050.;
8. naglašava posebnu potrebu da se osigura odgovarajuća razina sredstava za Agenciju Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) kako bi se zajamčila visoka razina sigurnog i održivog zračnog prometa diljem svijeta i kako bi se poštivali ciljevi dekarbonizacije uz istodobno suočavanje s, među ostalim, izazovom certificiranja inovativnih tehnologija i rješavanja kritičnih situacija; pohvaljuje smjernice EASA-e za zrakoplovni sektor tijekom krize uzrokovane bolešcu COVID-19;
9. poziva na povećanje proračuna Europske agencije za pomorsku sigurnost (EMSA) kako bi se poduprla provedba nedavno donesene inicijative „FuelEU Maritime“ i drugih odgovornosti koje mogu proizaći iz revizije mandata Agencije;
10. ustraže u tome da proračun Agencije Europske unije za željeznice (ERA) mora biti barem jednako visok kao proračun drugih agencija povezanih s prometom; naglašava da je važno osigurati da ERA ima dovoljno sredstava da djeluje kao učinkovito tijelo vlasti, posebno u pogledu provedbe četvrтog željezničkog paketa; podsjeća na ulogu ERA-e u postizanju trajnog prijelaza s cestovnog na željeznički promet zajedno sa Zajedničkim poduzećem Shift2Rail; nadalje, naglašava da se financiranje Zajedničkog poduzeća za europsku željeznicu mora znatno povećati, u skladu sa strateškim prioritetom Unije prelaska na željeznicu; poziva na pružanje dodatne potpore za dovršetak mreže TEN-T, kao i za provedbu Europskog sustava upravljanja željezničkim prometom (ERTMS) i prekograničnih dionica;
11. pozdravlja dogovor koji su 30. prosinca 2023. postigle države članice EU-a o ukidanju kontrola na unutarnjim zračnim i pomorskim granicama s Rumunjskom i Bugarskom; potiče Komisiju da analizira sve moguće opcije za obranu prava rumunjskih i bugarskih građana na slobodno kretanje i osiguravanja neometanog cestovnog prijevoza i mobilnosti između Rumunjske i Bugarske te ostatka Unije kako bi se osiguralo da jedinstveno tržište funkcioniра za sve; poziva države članice da postignu dogovor o punoj primjeni schengenske pravne stečevine u Rumunjskoj i Bugarskoj te da ostvare napredak u raspravama kako bi se što prije ukinule kontrole na kopnenim granicama;
12. traži namjenska finansijska sredstva EU-a za podršku održivim oblicima turizma;

poziva Komisiju da predloži mehanizam za upravljanje krizama kako bi se zajamčila odgovarajuća pripremljenost turističkog sektora za buduće krize; ponavlja svoj poziv na osnivanje Europske agencije za turizam odgovorne za pružanje tehničke i administrativne potpore mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) kako bi bila sposobnija pristupati i koristiti finansijska sredstva i instrumente EU-a;

13. podsjeća na manjak radne snage u prometnom sektoru u EU-u; u tom pogledu poziva da se zajamči dostaatna potpora sigurnosti i dobrim radnim uvjetima radnika u prometnom sektoru te da se zajamči financiranje sigurnih i zaštićenih parkirališta za kamione diljem EU-a;
14. naglašava da bi u 2025. trebalo namijeniti dostaatna finansijska sredstva posebno ruralnim područjima diljem država članica EU-a kako bi se dovršile prometne veze koje nedostaju i poboljšala mobilnost ruralnog stanovništva, kao i razvoj ruralnog turizma i gospodarstva.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE**

Izvjestitelj izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primio nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo navesti u ovom Prilogu.